

Internetconsultatie frequentiebeleid 3,5 GHz.

De Stichting EHS heeft reeds bij een aantal internetconsultaties (Telecomcode, Telecommunicatiewet, 5G netwerk, Frequentiebesluit, Multiband veiling, 26 GHz) gereageerd. Korthedshalve verwijs ik graag naar de argumenten die daarin zijn ingebracht betreffende gezondheidsrisico's van elektromagnetische velden (EMV).

De Stichting EHS wil als vertegenwoordiger van mensen die vaststellen elektrogevoelig te zijn, uitstel van het gebruik van 3,5 GHz totdat er wetenschappelijk onomstreden door onafhankelijke wetenschappers is vastgesteld dat er geen negatieve gezondheidseffecten zijn. Wij willen onverkorte toepassing van het voorzorgprincipe. We verwijzen naar de recente publicatie van prof. John William Frank *Electromagnetic fields, [5G and health: what about the precautionary principle?](#)*, waarin hij oproept tot toe toepassing van het voorzorgprincipe.

Het regeerakkoord is bepalend voor het handelen van de regering. Het is echter ook van belang om de ontwikkeling van de wetenschappelijke inzichten serieus te nemen, evenals de ervaringen van burgers.

De GR is door de Tweede Kamer om advies gevraagd over 5G en gezondheid. Het advies van de GR over 5G is gebaseerd op een globale meta-analyse van studies op dit terrein. Een diepgaande inhoudelijke beoordeling van de individuele onderzoeken heeft niet plaatsgevonden. Veel van de beschikbare onderzoeken en veel van het werk van wetenschappers die over negatieve effecten van EMV juist de alarmbel luiden, zijn niet in deze globale studie van de GR betrokken. In haar advies geeft de Gezondheidsraad (GR) aan dat een reeks gezondheids- en biologische effecten mogelijk zijn en één effect zelfs waarschijnlijk is.

De GR zegt geen advies te kunnen geven over de hogere frequentie 26 GHz, bij gebrek aan onderzoeken en raadt de benutting daarvan af. Het was logisch geweest als de GR op dezelfde gronden ook de benutting van 3,5 GHz had afgewezen. Van deze specifiek 3,5 GHz frequentie werd geen enkel onderzoek gevonden. De GR raadt het gebruik van 3,5 GHz echter niet af omdat er in de praktijk van het huidige gebruik geen schadelijke effecten zouden worden ervaren.

Dit is echter niet juist. Elektrogevoeligen worden onwel van tal van frequenties. Dat geldt de LF-frequenties en alle in omloop zijnde HF-frequenties. Tot op heden zijn geen frequenties bekend die voor deze groep als veilig kunnen worden aangemerkt.

Stichting EHS brengt onder uw aandacht dat EHS door wetenschappers als neurologische ziekte wordt gezien.

[Professor D.Belpomme en P.Irigaray](#) concluderen dat EHS een neurologische ziekte is die optreedt bij blootstelling aan EMV bij veldintensiteiten die veel lager liggen dan de ICNIRP-norm. Die ziekte is objectief vast te stellen met herscans in combinatie met bepaalde biomarkers in het bloed. De ziekte blijkt niet reversibel. Mensen met EHS dienen buiten de EMV te verblijven om ergere ziekte te voorkomen. Dit wordt gezegd op grond van onderzoek aan en behandeling van meer dan 2000 mensen met EHS. De relatie met EMV noemen D.Belpomme en P.Irigaray hoogst aannemelijk. Zie in dit licht o.a. ook de publicatie van [M.Havas](#) die eveneens niet in het advies van de Gezondheidsraad werd betrokken. Of de publicatie van [Stein en Udasin](#).

Zwitserland heeft gekozen voor lagere blootstellingslimieten en past het voorzorgprincipe toe. We wijzen u ook op de [laatste nieuwsbrief](#) van BERENIS, de Zwitserse expertgroep op het gebied van EMV en NIR, ingesteld door de Zwitsers overheid. De groep concludeert dat EMV oxidatieve stress veroorzaakt en het beschermingsmechanisme daarvoor tekort kan schieten bij zeer jonge en oude mensen, alsmede mensen die om allerlei redenen onvoldoende kunnen corrigeren voor deze aanval op hun lichaam.

Blootstelling aan elektromagnetische velden dient te worden vermeden. Dit betreft ook de 3,5 GHz. Stichting EHS wijst de benutting van 3,5 GHz dan ook af in het belang van de elektrogevoeligen.